

การจัดทำชุมชนต้นแบบ

ด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสุขภาพ :

กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและการพัฒนาที่ยั่งยืน

เรียบเรียงโดย

รุ่งรดา ฉ่ำสิงห์ นักวิชาการเกษตร สำนักงานการ

ฝ่ายส่งเสริม พัฒนาอาชีพและวิชาการเพื่อสังคม

การจัดทำชุมชนต้นแบบด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

และสุขภาพ เป็นกระบวนการบูรณาการระหว่างวิถีชีวิตของ

ชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวคิด

การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

ของคนในชุมชน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว และอนุรักษ์

สิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการส่งเสริมสุขภาพของนักท่องเที่ยว

และคนในพื้นที่ การจัดทำชุมชนต้นแบบจึงจำเป็นต้องดำเนินการ

อย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการสำรวจศักยภาพของพื้นที่

ได้แก่ ภูมิปัญญา ทุนสังคม ทุนธรรมชาติ ทุนกายภาพ และทุนการเงิน การมีส่วนร่วมของชุมชน

เป็นหัวใจสำคัญของความสำเร็จ โดยให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นวางแผน

การดำเนินงาน ไปจนถึงการติดตามประเมินผล เพื่อสร้างความรู้สึกรับรู้เป็นเจ้าของ

(Sense of Ownership) และเพิ่มโอกาสในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในพื้นที่ เช่น

การอบรมฝึกหัดเกษตรกรท้องถิ่นการจัดหลักสูตรฝึกอบรมด้านการบริการและสุขภาพ รวมทั้ง

การพัฒนามาตรฐานด้านความสะอาด ความปลอดภัย

และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

และต้องมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน

ภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อสนับสนุนองค์ความรู้

การตลาด และแหล่งทุนอย่างเป็นระบบจากนั้นจึงวางแผน

พัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน

เช่น การจัดการเส้นทางท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์

(Experience-based Tourism) ที่ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม

ในกิจกรรมเกษตร เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเข้าถึง

วิถีชีวิตชุมชนอย่างแท้จริง

การจัดทำชุมชนต้นแบบด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และสุขภาพไม่ใช่เพียงการส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวในระดับชุมชนเท่านั้น แต่เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก สร้างรายได้เสริมอย่างต่อเนื่อง ลดการพึ่งพิงจากภาคเกษตรกรรม เสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนในมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมควบคู่กันไปอย่างสมดุล

สรุป การจัดทำชุมชนต้นแบบด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสุขภาพจึงถือเป็นแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (**Sustainable Development Goals: SDGs**) “การจัดทำชุมชนต้นแบบด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสุขภาพไม่ใช่เพียงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเท่านั้น แต่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก พัฒนาอย่างยั่งยืน และสร้างความภูมิใจในอัตลักษณ์ท้องถิ่นอย่างแท้จริง” สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงมุมมองจาก “การท่องเที่ยวเพื่อเศรษฐกิจ” มาเป็น “การท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” อีกทั้งเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในทุกมิติ โดยเฉพาะในยุคที่ผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับสุขภาพวิถีธรรมชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นเป็นการสื่อสารวัฒนธรรมสู่ภายนอกอย่างสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ให้คงอยู่ในสังคมร่วมสมัยต่อไป

อ้างอิงที่เกี่ยวข้อง

- UNWTO. (2018). Tourism for Sustainable Development in Least Developed Countries.
- Wang, N. (1999). Rethinking authenticity in tourism experience. *Annals of Tourism Research*, 26(2), 349–370.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2562). รายงานเศรษฐกิจฐานราก. ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). บทบาทของเศรษฐกิจฐานรากในการขับเคลื่อนประเทศอย่างยั่งยืน. พิชัย แก้ววิชัย. (2564). การท่องเที่ยวโดยชุมชนกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ*, 13(2), 112-123.